

Sygn. akt II CSK 146/19

POSTANOWIENIE

Dnia 28 sierpnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marcin Krajewski

w sprawie z wniosku J. K.
przy uczestnictwie T. K.
o dział spadku,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 28 sierpnia 2019 r.
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w P.
z dnia 8 listopada 2018 r., sygn. akt IV Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od J. K. na rzecz T. K. kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 8 listopada 2018 r., wydanym w sprawie z wniosku J. K. przy udziale T. K. o dział spadku, Sąd Okręgowy w P. oddalił apelację wnioskodawcy od postanowienia Sądu Rejonowego w Ż. z 13 lipca 2018 r.

Wnioskodawca wniósł o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej od tego orzeczenia z uwagi na jej oczywistą zasadność wynikającą z zarzutów naruszenia prawa materialnego w postaci art. 211 k.c. w zw. z art. 1035 k.c. oraz art. 5 k.c. W jego ocenie orzekające w sprawie Sądy powszechne w niewłaściwy sposób rozstrzygnęły, które nieruchomości powstałe w wyniku fizycznego podziału

nieruchomości wchodzącej w skład masy spadkowej powinny przypaść wnioskodawcy, a które uczestniczące postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym wyrażającym się w szczególności w konieczności zapewnienia jednolitej wykładni i stosowania prawa.

Skarżący oparł wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., tj. oczywistym uzasadnieniu skargi. Przeprowadzona przez Sąd Najwyższy analiza nie pozwala przyjąć, aby skarga kasacyjna była oczywiście uzasadniona. Przesłanka ta spełniona jest wówczas, gdy zaskarżone orzeczenie zapadło z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym bez konieczności prowadzenia bardziej szczegółowej analizy. Uznanie oczywistej wadliwości orzeczenia wymaga wykazania jego sprzeczności z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni i nie pozostawiającymi sądowi swobody oceny albo z podstawowymi zasadami orzekania (por. post. SN z 20 marca 2019 r., I CSK 475/18; z 11 kwietnia 2018 r., IV CSK 506/17; z 16 kwietnia 2018 r., IV CSK 529/17; z 18 kwietnia 2018 r., II CSK 728/17; z 15 maja 2018 r., II CSK 2/18; z 10 maja 2018 r., I CSK 798/17; z 23 maja 2018 r., I CSK 36/18; z 29 maja 2018 r., I CSK 42/18; z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18; z 16 kwietnia 2018 r., IV CSK 534/17; z 12 marca 2018 r., III CSK 291/17; z 22 kwietnia 2016 r., V CSK 650/15).

W uzasadnieniu skargi sam skarżący wskazuje, że z żadnego przepisu prawa nie wynikają dla sądu orzekającego o dziale spadku wytyczne, w jaki sposób

powinien dokonać rozdysponowania poszczególnych części nieruchomości wchodzącej w skład spadku po dokonaniu jej fizycznego podziału. Z dotychczasowego utrwalonego już orzecnictwa Sądu Najwyższego na gruncie stosowania art. 212 § 2 k.c. w zw. z art. 1035 k.c. wynika, że w postępowaniu działowym sąd nie może wbrew woli uczestnika przyznać mu prawa majątkowego i zasądzić od niego na rzecz innego uczestnika spłatę (zob. post. SN z 14 listopada 2012 r., II CSK 187/12; z 16 września 2016 r., IV CSK 763/15; z 26 stycznia 2017 r., II CZ 129/16). W sprawie niniejszej Sądy ustaliły jednak, że żaden z uczestników nie dysponuje takimi środkami, aby możliwe było dokonanie spłat, w związku z czym postanowiono o podziale fizycznym rzeczy bez dodatkowych wzajemnych rozliczeń, co nastąpiło zgodnie z ostatecznym wnioskiem uczestniczki, a wbrew stanowisku wnioskodawcy. Odnoszenie wymienionych rozstrzygnięć do stanu faktycznego sprawy nie byłoby więc uzasadnione.

Z orzecnictwa Sądu Najwyższego wynika również, że sąd w granicach uprawnień wynikających z art. 212 k.c. jest władny, nawet bez zgody uczestników, dokonać samodzielnie wyboru sposobu zniesienia współwłasności, stosownego do okoliczności rozpoznawanej sprawy (zob. post. SN z 23 lipca 1982 r., III CRN 161/82). W tym stanie rzeczy nie sposób przyjąć, aby argumentacja wnioskodawcy dyskwalifikowała w sposób oczywisty rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego, w którym szczegółowo odniesiono się do kwestii władania budynkami posadowionymi na podlegającej podziałowi na trzy działki nieruchomości.

Z tych przyczyn należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 99 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. Kwota zwrotu kosztów równa jest wynagrodzeniu radcy prawnego w wysokości wynikającej z § 2 pkt 7 w zw. z § 6 pkt 3, § 10 ust. 4 pkt 2 oraz § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (j.t. Dz.U. z 2018 r., poz. 265).

